

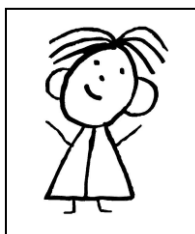
Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Školský učebný plán **Školské učebné osnovy** (stredný stupeň mentálneho postihnutia) (desiaty ročník)

Platný od 01.09.2020

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Názov a adresa školy	Špeciálna základná škola Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva IČO 35984848
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie - pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia - pre žiakov s viacnásobným postihnutím (mentálne postihnutie v kombinácii s narušenou komunikačnou schopnosťou)
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	variant A - prípravný ročník + 9 ročníkov variant B - prípravný ročník + 10 ročníkov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Riaditeľka školy	Mgr. Gabriela Fuňáková
Kontakty	Telefónne číslo: 045/545 5347 Fax : 045/545 5347 E -mail : szsdetva@gmail.com
Zriaďovateľ	Okresný úrad Banská Bystrica Nám. L. Štúra 974 05 Banská Bystrica
Kontakty	tel. 048/4306 601, fax 048/4306 609
Platnosť	01.09.2019
Prerokované v pedagogickej rade	30.06.2020
Prerokované v rade školy	31.08.2020

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Obsah

I. Školský učebný plán

II. Školské učebné osnovy pre desiaty ročník – stredný stupeň mentálneho postihnutia

Prílohy

Metódy a formy práce

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Pracovné vyučovanie

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

I. Školský učebný plán

Učebný plán pre žiakov <u>so stredným stupňom</u> mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským													
Vzdelávacia oblasť	Predmet / ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2 1	2 1	3	3	3	3	3 1	3 1	3 1	3 1	28 6
	rozvíjanie komunikačných schopností	5	3	3	3	3	3	3	2 1	2 1	2 1	2 1	31 4
	rozvíjanie grafomotorických schopností	2 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1					8 7
													67 17
Matematika a práca s informáciami	matematika	2 1	2 1	3 1	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	31 19
	informatika								1	1	1	1	4
													35 19
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
	dopravná výchova		1	1	1	1							4
													25 4
Človek a hodnoty	etická / náboženská výchova						1	1	1	1	1	1	6
													6
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48
													48
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1 1	1 1	1	1	1	1	11 2
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
													22 2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
													22
Spolu povinná časť		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a počet vyučovacích hodín je presne určený.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
4. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
5. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
6. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
7. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
8. Vyučovací predmet dopravná výchova sa podľa poveternostných podmienok vyučuje prakticky, v exteriéri (blízke i širšie okolie školy).
9. Voliteľné hodiny učebného plánu sú použité na posilnenie povinných predmetov (upevňovanie, utvrdenie a zhrnutie učiva) – v učebnom pláne sú vyznačené červenou farbou.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

II. Školské učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý vyučovací predmet. Vychádzajú zo štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu, jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, predmetové spôsobilosti, vychádzajúce z kľúčových spôsobilostí.
3. Obsah a témy, prostredníctvom ktorých sú kompetencie rozvíjané.
4. Proces – charakteristiku vyučovacieho procesu.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania (viď prílohy).

Desiaty ročník

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

počet hodín ročne 4x40 (vzhľadom na ŠVP rozšírené o 1 vyučovaciu hodinu)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových.

Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačenej, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena. 312

CIELE

- Vedieť opísať a prepísať ľahký text so správnou diakritikou,
- utvrdiť správne písanie predložky a spojky,
- vedieť opísať jednoduchý pracovný postup,
- naučiť sa čítať a pochopiť návody s obrázkami,
- naučiť sa (bez/s pomocou) reprodukovat' dej krátkeho príbehu,
- dramatizovať jednoduchý krátky príbeh,
- vedieť napísať adresu a krátky text na pohľadnicu,
- zvládnuť základné pravidlá ústnej komunikácie v spoločenskom styku.

OBSAH

Čítanie a literárna výchova

Čítanie jednoduchých náučných a umeleckých textov s porozumením, orientácia v texte, reprodukovanie jeho obsahu.

Čítanie detských kníh, časopisov, komiksov a encyklopédií.

Recitácia, dramatizácia rozprávky a jednoduchého príbehu.

Čítanie jednoduchých návodov s obrázkami.

Tiché čítanie.

Sloh

Ústny a písomný opis jednoduchého pracovného postupu.

Ústne a písomné osvojenie vykania a jeho jednotlivých tvarov.

Vyplnenie peňažnej poukážky, sprievodky na balík, krátkeho dotazníka s pomocou/bez pomoci.

Ústne a písomné precvičovanie foriem spoločenského styku.

Rozprávanie podľa pripravenej osnovy, podľa série obrázkov.

Vyjadrovanie vlastných citových zážitkov primeraným spôsobom.

Písanie

Utvrdenie písania predložky a spojky ako samostatného slova.

Upevňovanie písania čísloviek.

Opisovanie a prepisovanie ľahkého textu so správnou diakritikou.

Písanie jednoduchých viet podľa diktátu.

Vyučovaciu hodinu navýšenú v ŠkVP venovať upevňovaniu predpísaného učiva a rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti žiakov.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

PROCES

Vyučovacie hodiny orientujeme na praktické využívanie čitateľských zručností, na čítanie s porozumením, na orientáciu v texte a reprodukciu krátkeho textu, čítanie informácií na zakúpenom tovare, na čitateľný písomný prejav. Pri precvičovaní foriem spoločenského styku sa zameriavame aj na správne vyplňovanie adresy na formulári, na písanie adresy a krátkeho textu na pohľadnicu k sviatku alebo Vianociam. Prostredníctvom didaktických a spoločenských hier precvičujeme krátku spoločenskú konverzáciu s uplatňovaním princípov slušného správania.

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI

počet hodín ročne 3x40 (vzhľadom na ŠVP rozšírené o 1 vyučovaciu hodinu)

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitosťami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

RÁMCOVÝ OBSAH VZDELÁVANIA PREDMETU ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI

CIEĽ

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností.

OBSAH

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému.

Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.	<u>Porozumenie reči</u> Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera. <u>Rozvíjanie expresívnej reči</u> Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

	Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. <u>Rozhovor</u> Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).	Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom, maľované čítanie, doplňovanie a opakovanie viet, odvodzovanie slov, tvorba viet a súvetí, rozvoj porozumenia reči
Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy	

Foneticko-fonologická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištingtívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť	<u>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</u> Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy	

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

Cieľ	Obsah
------	-------

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.
--	---

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

Cieľ	Obsah
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciacných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferenciacia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovéj pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase	Cvičenia pravo-lavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia) Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvíjať motorické schopnosti	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti	Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj: Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

	(slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniak a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie. Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačných písmen.
--	--

Vyučovaciu hodinu navýšenú v ŠkVP venovať upevňovaniu predpísaného učiva, rozvíjaniu komunikačných schopností žiakov.

PROCES

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote.

U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK).

Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

MATEMATIKA

počet hodín ročne 5x40 (vzhľadom na ŠVP rozšírené o 2 vyuč. hodiny)

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

CIELE

- Vedieť čítať a písať čísla v obore do 100,
- vedieť písomne pričítať a odčítať jednociferné číslo od dvojciferného v obore do 100
- s prechodom cez základ 10 alebo pomocou kalkulačky,
- vedieť počítať do 1000 po stovkách,
- vedieť používať jednoduchú kalkulačku pri výpočtoch v obore do 1000,
- poznať základné jednotky dĺžky, hmotnosti, objemu a času,
- zvládnuť počtové výkony s peniazmi.

OBSAH

Písomné sčítanie a odčítanie jednociferného a dvojciferného čísla s prechodom cez základ 10 v obore do 100 (alebo s pomocou kalkulačky).

Numerácia do 1 000 : počítanie po stovkách, čítanie a písanie číslíc, usporiadanie čísel, číselná os, porovnávanie čísel, zápis pomocou znakov =, <, >.

Sčítanie a odčítanie násobkov 100 v obore do 1 000.

Riešenie praktických príkladov a jednoduchých slovných úloh z praxe.

Poznávanie ďalších jednotiek dĺžky (milimeter, kilometer) a ich využitie v praxi.

Poznávanie ďalších jednotiek hmotnosti (gram, tona) a ich využitie v praxi.

Poznávanie ďalšej jednotky času (minúta) a jej využitie v praxi, čítanie digitálneho zápisu času.

Praktické meranie dĺžky, hmotnosti, objemu a času.

Určovanie času s presnosťou na polhodiny.

Počtové výkony s peniazmi.

Upevnenie geometrického učiva o rovinných a priestorových útvaroch.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Vyučovacie hodiny navýšené v ŠkVP venovať upevňovaniu predpísaného učiva, rozvíjaniu finančnej gramotnosti žiakov.

PROCES

Zameriavame sa na praktické meranie dĺžky, hmotnosti, objemu a času. Žiakom vysvetlíme, kde sa môžu stretnúť s pojmami milimeter, kilometer, gram, tona. Prakticky s nimi precvičujeme používanie budíka a digitálnych hodín. Počtové výkony s peniazmi uplatňujeme pri slovných úlohách s použitím platidiel a pri praktickom riešení príkladov pri nakupovaní.

INFORMATIKA

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov.

Cieľom informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník pri práci s počítačom.

Žiaci si prostredníctvom práce s jednoduchými edukačnými počítačovými programami určenými pre výchovu, vzdelávanie a alternatívnu komunikáciu osvojujú obsluhu počítača na elementárnej užívateľskej úrovni, primerane k ich individuálnym schopnostiam. Získané zručnosti im v praktickom živote uľahčia spôsob komunikácie.

Získané zručnosti žiaci upevňujú v medzipredmetových vzťahoch pri práci so špeciálnymi edukačnými programami, ktoré sú ľahko ovládateľné – jednou alebo dvoma klávesami, môžu ich používať aj žiaci s narušenou motorikou rúk.

Odporúčame podľa možností školy, aby mali žiaci vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam špeciálne pomôcky pre ovládanie PC ako sú rôzne tlačidlá, držiaky tlačidiel, klávesnice s veľkými aktívnymi plochami, dotykové monitory, polohovacie zariadenia, ktoré nahrádzajú klasickú myš a rôzne komunikátory.

Pri vyučovaní predmetu informatika spravidla pri jednom počítači sedí jeden žiak.

CIELE

- Vedieť pracovať s myšou a klávesnicou samostatne alebo s pomocou,
- vedieť pracovať s jednoduchým edukačným programom a hrou,
- rozširovať svoje zručnosti v grafickom editore používaním ďalších nástrojov,
- vedieť pracovať v textovom editore s pomocou.

OBSAH

Ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou, poznávanie tlačiarne a jej funkcie.

Ovládanie jednoduchej hry:

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

- pustenie a ukončenie hry samostatne alebo s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu, používanie nástroja výplň a výber farby, tvary, veľkosť čiar,

- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora, používanie nástroja otáčanie, zmena veľkosti obrázka, prilepenie.

Práca v textovom editore:

- orientácia na klávesnici v poli písmen a číslíc, poznávanie funkcie klávesov Shift, Enter, Backspace a Escape.

Komunikácia prostredníctvom IKT:

- detské webové stránky (obrázky, rozprávky, detské filmy, hudba).

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov,

- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné,

- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

PROCES

Žiaci sa zdokonaľujú v zručnosti písania v textovom editore, využívajú ďalšie klávesy, pracujú samostatne alebo s pomocou učiteľa s ohľadom na ich stupeň postihnutia.

V textovom editore sa učia vytvoriť menovky svojich spolužiakov, ktoré dotvárajú na hodine výtvarnej výchovy, prípadne menovky na darčeky pre svojich rodičov a pod.

VECNÉ UČENIE

počet hodín ročne 3x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

CIELE

- Získať základné vedomosti o liečivách,
- poznať zásady správania sa v čase choroby,
- vedieť bez/s pomocou ošetriť drobné poranenie,
- poznať symboly štátu a jeho hlavných predstaviteľov,
- poznať prírodné zvláštnosti a kultúrne zaujímavosti svojho regiónu,
- poznať základné pravidlá ochrany prírody,
- poznať vybraných zástupcov cudzokrajných a u nás voľne žijúcich zvierat.

OBSAH

Nakupovanie

Obchod, obchodný dom, veľké obchodné centrum, špecializované predajne.

Nakupovanie základných potravín

Nakupovanie podľa zoznamu, vyhľadanie ceny, váženie ovocia a zeleniny.

Orientácia medzi regálmi, manipulácia s tovarom pri pokladni.

Poznávanie dátumu výroby a dátumu spotreby potravín.

Zisťovanie celkovej ceny za nákup, používanie kalkulačky.

Nakupovanie základných hygienických potrieb

Nakupovanie tovaru súvisiaceho s dennými hygienickými úkonmi.

Nakupovanie odevov a obuvi

Komunikácia s predavačkou: požiadanie o pomoc pri nákupe, požiadanie o druh tovaru, jeho veľkosť, skúšanie tovaru, platenie peniazmi a platobnou kartou.

Služby

Čistiareň, práčovňa, oprava obuvi, oprava elektrospotrebičov – výmenný lístok k objednanej službe, platba.

Upratovanie domácnosti, čistenie kobercov, čalúneného nábytku, holičstvo, kaderníctvo.

Zdravie a choroba

Ochrana zdravia, prevencia ochorení otužovaním, vyváženým stravovaním a dodržiavaním pravidiel osobnej hygieny.

Prejavy bežných ochorení.

Liečebný režim – meranie teploty, užívanie liekov, pitie teplých nápojov.

Druhy liekov – tablety, kvapky, sirupy, masti; bezpečné užívanie liekov.

Ošetrovanie drobných poranení, oboznámenie sa s prvou pomocou pri zlomenine.

Sexuálna výchova, intímna hygiena v dospievaní.

U lekára

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Zdravotné stredisko, nemocnica s poliklinikou, všeobecný lekár, odborný lekár.

Karta poistenca, objednanie termínu vyšetrenia, preventívna prehliadka u zubného lekára.

Bežné ochorenia a ich príznaky, opis ťažkostí, recept, návšteva lekárne.

Privolanie obvodného lekára do bytu, lekárskej služby prvej pomoci, záchrannej služby.

Liečba pacienta v nemocnici – pokoj na lôžku, vyšetrenia s prístrojmi.

Dopravné prostriedky

Druhy a spôsoby dopravy v regióne.

Kúpa cestovného lístka, orientácia v cestovnom poriadku, rešpektovanie pravidiel správania sa v dopravných prostriedkoch.

Na pošte

Podávanie pohľadníc, listov, balíkov, peňažných poukážok, počítanie peňazí.

Požiadanie o pomoc.

Oboznámenie sa s prostredím pošty – podľa miestnych možností.

V banke

Rozdelenie finančných prostriedkov na mesiac, rozpočet domácnosti, hospodárenie s peniazmi.

Sporenie, usporná suma, vklad, výber a zostatok peňazí v banke – práca s kalkulačkou.

Osobný účet, platobná karta, bankomat.

Oboznámenie sa s prostredím banky – podľa miestnych možností.

Naša vlasť

Štátne symboly: štátna vlajka, štátny znak, štátna hymna.

Prezident Slovenskej republiky.

Najznámejšie oblasti a mestá Slovenskej republiky.

Oboznámenia sa s miestnou krajinou: okolité mestá, obce, rieky, prírodné zvláštnosti a kultúrne zaujímavosti.

Návšteva v ZOO

Zvieratá žijúce u nás a cudzokrajné zvieratá, spôsob ich života.

Ochrana zvierat.

Správanie ľudí v prírode, bezpečný pohyb a pobyt v prírode, oboznámenie sa s nebezpečenstvom besnoty.

Využívanie voľného času

Návšteva divadelného a filmového predstavenia, spoločenské a športové hry, turistika.

Návšteva múzeí a výstav.

Prázdniny, dovolenka

Striedanie práce a odpočinku, aktívny a pasívny oddych.

Najznámejšie rekreačné oblasti, kúpele v SR.

Pohľadnica z dovolenky.

PROCES

Prakticky nacvičujeme so žiakmi fixáciu zlomenej končatiny, ošetrovanie drobných poranení.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Súčasťou vyučovania sú vychádzky, výlety a exkurzie za účelom prepojenia získaných vedomostí s praktickým životom žiakov.

ETICKÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti.

Etická výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebavedomie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

CIELE

- Pochopiť a pomenovať na úrovni primeranej chápaniu žiakov základné etické postoje,
- ďalej rozvíjať u žiakov osvojené etické postoje,
- viesť žiakov k pochopeniu správania spolužiakov a iných ľudí,
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty súvisiace s rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou.

OBSAH

I. Komunikácia

Nadviazanie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru.

Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov.

Empatia a asertivita v komunikácii.

Zdravá a nezdravá kritickosť.

Tvorivé riešenie medziludských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie.

Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania.

II. Dôstojnosť ľudskej osoby

Poznanie svojich silných a slabých stránok.

Sebaovládanie a seba výchova.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Pozitívne hodnotenie druhých, hľadanie prijateľného kompromisu.

Pochopenie a akceptovanie ľudí s iným svetonázorom.

Ľudská dôstojnosť a náboženská etika.

Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám, handicapovaným ľuďom.

III. Etika sexuálneho života

Počatie a prenatálny život.

Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb.

Dôsledky predčasného sexuálneho života.

Hodnota ľudského života.

Mravný dopad promiskuitného života a pornografie na človeka.

IV. Dobré vzťahy v rodine

Rodinné spoločenstvo a ja.

Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami.

Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie správania.

PROCES

Ďalej rozvíjame a zdokonaľujeme u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti osvojené v predošlých ročníkoch. Na úrovni primeranej chápaniu žiakov vysvetľujeme etické normy a hodnoty súvisiace so životom a zdravím, rodičovstvom a sexualitou, posilňujeme morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť.

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

počet hodín ročne 5x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah vyučovacieho predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie je členený na jednotlivé zložky.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

CIELE

- Vypestovať u žiakov zručnosti vedúce k čo najvyššiemu stupňu samostatnosti,
- zostaviť podľa návodu jednoduchý model,
- poznať základné podmienky pre pestovanie rastlín,
- vedieť rozlišovať rôzne druhy materiálov,
- uplatňovať základné princípy stolovania a správania sa pri jedení,
- poznať jednoduché pracovné postupy v domácnosti,
- dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi
- a čistiacimi prípravkami.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie návykov a zručností súvisiacich s hygienou tela a úpravou odevu.

Práce v domácnosti

Utieranie prachu, zametanie a umývanie podlahy, vysávanie, ošetrovanie podlahovín.

Udržiavanie poriadku a hygieny v kúpeľni a na WC.

Používanie vhodných čistiacich prostriedkov pri udržiavaní čistoty v domácnosti a bezpečná manipulácia s nimi.

Údržba odevu a textílií: pranie, sušenie, žehlenie, skladanie.

Údržba obuvi.

Elektrické spotrebiče v domácnosti, ich funkcia a používanie.

Výmena batérií v elektrospotrebičoch.

Bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi.

Hygiena v kuchyni: umývanie, utieranie a odkladanie riadu, údržba ručných kuchynských strojčekov.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Nákupy, uskladňovanie potravín.

Varenie

Príprava teplých a studených pokrmov, základné postupy pri príprave jedál a nápojov.

Zásady zdravej výživy.

Úprava stola, bežné a slávnostné prestieranie.

Zásady spoločenského správania pri stolovaní.

Bezpečná obsluha kuchynských spotrebičov.

Šitie

Jednoduché opravy odevov a textílií.

Ručné zošívanie látok, strojové zošívanie podľa individuálnych schopností žiakov.

Náplň práce určí učiteľ podľa individuálnych schopností žiakov tak, aby sa zvyšovala náročnosť úloh v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi.

Práce v dielni

Práce s rôznym materiálom

Rozlišovanie kovov, plastov, dreva.

Oboznamovanie sa s rôznymi materiálmi, ich rozlišovaním a využitím.

Kombinované práce s využitím rôznych materiálov.

Práce s mäkkým drôtom: vyrovnávanie, ohýbanie, splietanie, strihanie kliešťami.

Práce s plastmi: penový polystyrén, organické sklo.

Náplň práce s rôznym materiálom určí učiteľ podľa individuálnych schopností žiakov.

Práce s papierom a kartónom

Zdokonaľovanie osvojených techník, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce.

Skladanie, ohýbanie, strihanie, zošívanie, lepenie, výroba ozdôb a rôznych predmetov. Balenie predmetov do darčkového papiera. Farebné papierové mozaiky. Priestorové figúrky.

Jednoduché kartonážne práce.

Práce s drevom

Zdokonaľovanie osvojených techník.

Meranie, upínanie, rezanie a orezávanie dreva s dôrazom na presnosť.

Vŕtanie pomocou vrtákov a spájanie dreva klincami, skrutkami, práca so skrutkovačom.

Povrchová úprava dreva šmirgľovým papierom a pilníkom; farbením a lakovaním povrchu.

Zatĺkanie a vyťahovanie klincov, zatĺkanie háčikov.

Montážne a demontážne práce

Montážne práce podľa návodu.

Montáž a demontáž modelov, ukladanie súčiastok.

Zostavovanie modelov konštrukčných stavebníc.

Rozoberanie a skladanie jednoduchých predmetov.

Pestovateľské práce

Pestovanie kvetov a vybraných druhov okrasných drevín.

Pestovanie izbových rastlín.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Aranžovanie a jednoduché viazanie kytíc.

Pestovanie zeleniny.

Zber plodín a ich uskladnenie.

Sezónne práce na školskom pozemku.

PROCES

Vyučujúci môže podľa miestnych podmienok a úrovne žiakov rozširovať dané učivo, najmä s ohľadom na zameranie praktickej školy, v ktorej sa môžu žiaci po ukončení 10. ročníka ďalej vzdelávať.

Učíme žiakov orientovať sa v jednoduchých návodoch a pracovných postupoch, poznať a vedieť používať pracovné pomôcky, náradie a nástroje pre ručné opracovanie. Prakticky precvičujeme výmenu batérií v nástenných hodinách, budíku, TV ovládači a hudobnom prehrávači.

Pri príprave pokrmov ich oboznamujeme so zásadami zdravej výživy.

HUDOBNÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 1x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnosť, rozvíjať prepojenie

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

CIELE

- Interpretovať vybrané ľudové a umelé piesne,
- rozlišovať rytmické a hudobné nástroje,
- prehľbovať schopnosť sluchom rozlišovať známe hudobné nástroje,
- uplatňovať tanečné prvky pri pohybovom stvárnení hudby.

OBSAH

Rytmické cvičenia, využitie Orffovho inštrumentária.

Oboznámenie sa s pojmami nota, notová osnova, husľový kľúč.

Detské piesne, ľudové a umelé piesne – Hej, už sa na tej hore; Po valasky od zeme; Čie sú to kone; Búvaj, Dieťa krásne; V richtárovej studni; Prvý jarný deň – A. Čobej; A od Prešova; V záhradôčke pod okienkom a iné.

Ľudové piesne vlastného regiónu.

Počúvanie skladieb rôznych hudobných žánrov.

Rozlišovanie rytmických a hudobných nástrojov.

Rozoznávanie zvukov známych hudobných nástrojov v skladbách na počúvanie.

Poznávanie ďalších hudobných nástrojov (napríklad flauta, klarinet, lesný roh, harfa a iné).

Hudobno-pohybové hry a ľudové tance.

Základy tanečných krokov spoločenských tancov.

PROCES

Návštevou miestnych alebo regionálnych hudobných podujatí (festivaly, folklórne podujatia) rozvíjame hudobnú a kultúrnu úroveň žiakov, schopnosť sústredene počúvať hudbu rôznych žánrov. Hudobné činnosti usmerňujeme tak, aby prinášali žiakom radosť. Hudobno-pohybové a inštrumentálne činnosti žiakov aktivizujú a zároveň pôsobia aj relaxačne. Naďalej využívame prvky muzikoterapie.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 1x40

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

CIELE

- Uplatňovať získané zručnosti pri realizácii vlastnej práce,
- využívať vlastnosti a vzťahy medzi líniami, farbami a tvarmi,
- rozlišovať odtiene a ladiť farby,
- rozvíjať osvojené výtvarné zručnosti,
- prezentovať výsledky svojej tvorby.

OBSAH

Kresba a maľba

Kresba a maľba vlastných zážitkov a predstáv.

Tvorba plagátu.

Tvorba ilustrácie k rozprávke, príbehu, filmu.

Plošné a priestorové práce

Kombinovanie rôznorodých materiálov pri vytváraní kompozičných celkov.

Zobrazovanie ľudí, zvierat a vecí - koláž, fotokoláž, kombinácia techník.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Dekoratívne práce zamerané na vytváranie praktických predmetov s využitím dekoratívnych techník (dekupáž, maľba na sklo, maľba na textil, na črepníky a iné).

Modelovanie

Modelovanie náročnejších tvarov, využívanie drevka a špachtle.

Oboznamovanie sa s výtvarným umením

Ilustrácie a výtvarné diela v detských knihách a časopisoch.

Fotografia, grafika, animovaný film.

PROCES

Súčasťou hodín výtvarnej výchovy sú aj návštevy výstav. Oboznamovaním sa s výtvarnými dielami ilustrátorov detských kníh, napr. ako sú ilustrátori L. Fulla, V. Machaj, A. Klimo, Š. Cpin, J. Trnka, V. Bombová, J. Lada, J. Čapek a iní, vzbudzujeme záujem o výtvarné umenie. Podľa potreby učiteľ môže zaraďovať aj psychoterapeutické techniky.

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

počet hodín ročne 2x40

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypov a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôsobiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifík vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

-
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
 - zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
 - dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
 - spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
 - dodržiavať poradie v skupine,
 - uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
 - zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
 - vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
 - uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
 - uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
 - vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
 - rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
 - rozvoj pohybovej koordinácie,
 - rozvoj koordinácie oko - ruka,
 - rozvoj pozornosti,
 - rozvoj priestorovej a časovo - sledovej pamäti,
 - rozvoj kreativity a improvizácie,
 - rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej a športovej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédska debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie. 446

CIELE

- Zlepšovať úroveň pohybových schopností,
- pripraviť sa na pohybovú činnosť a na jej ukončenie,
- uplatňovať správnu techniku manipulácie s náčiním,
- využívať základné kompenzačné a relaxačné techniky,
- využívať osvojené pohybové zručnosti pri súťažiach a hrách,

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

– dodržiavať pravidlá bezpečnej jazdy na bicykli.

OBSAH

Zdravotné cviky

Cvičenia zamerané na posilňovanie svalových skupín zabezpečujúcich správne držanie tela.

Kompenzačné cvičenia k zaťaženiu žiakov na hodinách pracovného vyučovania.

Cvičenia na rehabilitačných prístrojoch.

Kondičné a koordinačné cvičenia

Cvičenia pohybovej koordinácie podľa pohybových osobitostí žiakov.

Posilňovacie cvičenia paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva.

Držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch a postojoch bez/s náčiním, náradím.

Základy gymnastických cvičení

Akrobatické cvičenia na náradí (rebriny, lavičky, hrazda, lano). Akrobatické cvičenia s náčiním (švihadlo, tyč, fit lopta, šatka, stuha, obruč).

Sezónne činnosti

Realizácia sezónnych pohybových aktivít v rôznom prostredí a v rôznych obmenách podľa podmienok školy.

Turistika, zásady správania sa pri pobyte v prírode.

Dodržiavanie pravidiel bezpečnej jazdy na bicykli, základné dopravné značky.

Odporúča sa plávanie žiakov - podľa možností školy.

Rytmická gymnastika

Cvičenie podľa taktov tlieskania, tamburíny, hudby.

Pérovanie, podhupy, kroky, chôdza, beh, obraty, rovnovážne cvičenia.

Tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov.

Základy ľudových tancov (valčík, polka).

Základy športových hier

Základy vybíjanej, stolného tenisu, futbalu, hádzanej, prehadzovanej so zjednodušenými pravidlami.

Pohybové hry s rôznym zameraním. Upevňovanie pravidiel osvojovaných hier.

Možnosť zaraďovania netradičných športov: hádzanie lietajúcich tanierov, tenis, bedminton, hod loptičkou s uškom a iné.

Atletika

Beh na krátke a dlhé trate.

Skok do diaľky a do výšky.

Hod kriketovou loptičkou.

PROCES

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Žiakov učíme cielenej prípravy na pohybovú činnosť a jej ukončenie (zahriatie organizmu, dychové cvičenia, naťahovacie a relaxačné cvičenia). Učíme ich využívať základné kompenzačné a relaxačné techniky.

Podľa možností školy zaraďujeme jazdu na bicykli na detskom dopravnom ihrisku.

Priebežne oboznamujeme žiakov s významnými športovými súťažami (olympiáda, majstrovstvá republiky, majstrovstvá sveta).

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

PRÍLOHY

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

METÓDY A FORMY PRÁCE

- metódy motivačné (rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, problém a pod.)
- metódy expozičné-
 - monologické slovné - opis, rozprávanie, prednáška, vysvetľovanie
 - dialogické slovné - rozhovor, beseda, dramatizácia
 - demonštračné metódy - demonštrácia obrazu, diafilmu, pohybu, činnosti
 - pozorovanie - javu, situácie
 - manipulácia s predmetmi - práca s didaktickým zameraním, hra ako metóda
 - problémové metódy - projekty
 - metódy samostatnej práce - samostatná práca s knihou, samostatné štúdium
 - metódy mimovoľného učenia - preberanie názorov, postojov, záujmov,
 - napodobňovanie činností
- metódy fixačné (opakovanie, precvičovanie)
- metódy diagnostické, klasifikačné (ústne, písomné, praktické skúšanie)
- metóda viacnásobného opakovania (umožnenie čo najpresnejšie prijať informáciu),
- metóda multisenzorického sprostredkovania (možnosť prijímania informácie viacerými zmyslami),
- metóda intenzívnej motivácie (vyvolať čo najväčšiu motiváciu pre žiadané aktivity),
- metóda pozitívnej psychickej tonizácie (snaha o vytvorenie psychickej pohody žiaka),
- metóda edukácie pomocou počítača,
- metóda využívania inštrukčných médií (textové, optické),
- metóda striedania aktivít a relaxácie,
- iné.

Výchovné metódy

- metóda objasňovania,
- metóda presvedčovania,
- metóda vnucovania,
- metóda príkladovania,
- metóda cvičenia,
- metóda upevňovania,
- metóda pochvaly,
- metóda odmeňovania,
- metóda donucovania,
- metóda obnovenia,
- metóda vyčítovania.

Špeciálna základná škola

Obrancov mieru 879/9, 962 12 Detva ☎045/5455347 IČO 35984848

www.szsmierudt.edu.sk

Formy práce z hľadiska počtu:

- hromadné,
- skupinové,
- individuálne,
- zmiešané.

Formy práce z hľadiska miesta:

- v bežnej triede,
- v počítačovej učebni,
- v knižnici,
- v prírode.

Formy práce z hľadiska časového trvania:

- vyučovacia hodina v triede,
- vyučovacia jednotka na exkurzii, vychádzke.

Časová dotácia vyučovacieho predmetu Pracovné vyučovanie

	sebaobslužné práce	práce domácnosti v	práce v dielni	pestovateľské práce
prípr. ročník	4/mes.	3/ mes.	6/mes.	3/mes
1. ročník	4/mes.	3/ mes.	6/mes.	3/mes
2. ročník	3/mes.	3/ mes.	7/mes.	3/mes
3. ročník	3/mes.	3/ mes.	7/mes.	3/mes
4. ročník	2/mes.	3/ mes.	8/mes.	3/mes
5. ročník	2/mes.	3/ mes.	8/mes.	3/mes
6. ročník	2/mes.	3/ mes.	8/mes.	3/mes
7. ročník	2/mes.	6/chl., 10/diev.	10/chl./6 diev.	2/mes.
8. ročník	2/mes.	6/chl., 10/diev.	10/chl./6 diev.	2/mes.
9. ročník	2/mes.	6/chl., 10/diev.	10/chl./6 diev.	2/mes.
10. ročník	2/mes.	6/chl., 10/diev.	10/chl./6 diev.	2/mes.